

Sygn. akt I.Ca 362/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 października 2018r.

Sąd Okręgowy w Suwałkach I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Cezary Olszewski
Sędziowie SO :	M.- S. S., A. S.
Protokolant:	st. sekr. sądowy Ewa Andryszczyk

po rozpoznaniu w dniu 17 października 2018 roku w Suwałkach

na rozprawie

sprawy z powództwa **J. K.**

przeciwko G. K.

o ustanowienie przez sąd rozdzielnosci majątkowej

na skutek apelacji pozwanej G. K. od wyroku Sądu Rejonowego w Olecku z dnia 19 czerwca 2018r. sygn. akt III RC 215/17

Oddala apelację.

SSO Cezary Olszewski Małgorzata S. A. I. S.

Sygn. akt I Ca 362/18

UZASADNIENIE

J. K. wystąpił z pozwem o ustanowienie z dniem 1 listopada 2014r. rozdzielnosci majątkowej między nim i pozwaną G. K.. Motywując żądanie podał, że pozwana od około 10 lat nadużywa alkoholu, przy czym zaprzecza istnieniu tegoż problemu i nie chce poddać się terapii . Do tego nie pracuje i zaciąga liczne zobowiązania przeznaczając pieniądze na alkohol, o czym powód dowiadyuje się po czasie z korespondencji wierzycieli kierowanej do pozwanej.

W odpowiedzi na pozew G. K. domagała się oddalenia powództwa oraz zasądzenia od powoda na jej rzecz kosztów procesu.

Zaprzeczyła twierdzeniom pozwu podnosząc jednocześnie, że to powód nigdzie nie pracuje , a utrzymuje się z wynajmu nieruchomości. Przyznała że faktycznie zaciągała pożyczki, jednakże były one w całości przeznaczane na unowocześnienie sklepu prowadzonego przez powoda jak i regulowanie bieżących zobowiązań wynikających z

prowadzenia tejże działalności gospodarczej, gdyż J. K. nie posiadając zatrudnienia nie był w stanie zaciągać pożyczek i kredytów, a tylko ona będąc zatrudniona w aptece posiadała zdolność kredytową.

Argumentowała, że była i jest samodzielna finansowo i mimo tego, że to powód pobiera świadczenia „500+”, ona ze swojej pensji utrzymuje zarówno siebie jak i małoletnie córki.

Zaprzeczyła istnieniu choroby alkoholowej twierdząc że leczy się wyłącznie z powodu depresji wywołanej sytuacją rodzinną, w związku z czym od kwietnia 2017 r. przebywa na zwolnieniu lekarskim.

Z uwagi na fakt, że zaciągnięte pożyczki zostały przeznaczone na zaspokojenie potrzeb rodziny pozwana nie widziała powodu by ciężar tychże pożyczek przerzucić w całości na nią określając rozdzielność majątkową z datą wsteczną.

Na rozprawie powód podtrzymał stanowisko zawarte w pozwie, a pozwana reprezentowana przez fachowego pełnomocnika podtrzymała stanowisko zawarte w odpowiedzi na pozew.

Sąd Rejonowy wyrokiem z dnia 19 czerwca 2018 ustanowił z dniem 08 września 2017 r. rozdzielność majątkową między powodem J. K. nazwisko rodowe K., ur. (...) w O., s. M. A. i O. z domu J., a pozwaną G. K. nazwisko rodowe C., ur. (...) w miejscowości Z., c. W. i T. z domu K. pozostającymi w związku małżeńskim zawartym w dniu 12.08.2000 r. (akt małżeństwa sporządzony przed Kierownikiem Urzędu Stanu Cywilnego w O. za nr (...)); w pozostałym zakresie powództwo oddalił i rozstrzygnął o kosztach procesu odstępując od obciążania nimi pozwanej.

Oceniając materiał dowodowy sąd rejonowy ustalił sytuację majątkową stron, sposób gospodarowania majątkiem wspólnym w przeszłości jak i obecnie, a także zaangażowanie małżonków w uzyskiwanie dochodów na potrzeby funkcjonowania rodziny. Ustalił między innymi że od około 2014r. istnieje konflikt dotyczący kwestii łożenia przez pozwaną na utrzymanie rodziny, który jest związany z jej zmniejszonymi możliwościami zarobkowymi i częstymi zwolnieniami lekarskimi jak również częstymi zmianami pracy i okresami krótkotrwałego zatrudnienia. Doszło też do interwencji Policji w kwietniu 2018r. i zatrzymania pozwanej znajdującej się w stanie nietrzeźwym. Przed sądem rejonowym pozwana przyznała, że po dniu 1 listopada 2014r. zaciągnęła wiele pożyczek, jednakże nie pamięta w jakiej wysokości i u jakich podmiotów, . W 2014 r. i 2015.r. i 2017r. zaciągała pożyczki również na zakup łóżka i mebli dla córek oraz telewizora do domu, jednakże je spłacała. Zaprzeczyła by wiedziała coś o prowadzonych przeciwko niej postępowaniach egzekucyjnych, twierdząc, że powód wyjmował jej korespondencję ze skrzynek i odbierał ją od listonosza i nie zawsze ją jej przekazywał, otwierając przy tym kierowaną do niej korespondencję.

Wymieniła szereg instytucji gdzie zaciągała zobowiązania i nie była w stanie wskazać powodów zadłużenia dochodzonego przez nabywców jej długów. W domu posiada całe półki umów pożyczek.

Jak podkreślił sąd rejonowy zgodnie z art. 52 kro z ważnych powodów każdy z małżonków może żądać ustanowienia przez sąd rozdzielności majątkowej. Rozdzielność majątkowa powstaje z dniem oznaczonym w wyroku, który ją ustanawia. Stosownie do art. 30 § 2 kro w wyjątkowych wypadkach sąd może ustanowić rozdzielność majątkową z dniem wcześniejszym niż dzień wytoczenia powództwa. Sąd, orzekając o ustanowieniu rozdzielności majątkowej, winien z urzędu oznaczyć dzień jej ustanowienia.

Zważywszy iż pojęcie ważnych powodów nie zostało przez ustawodawcę zdefiniowane należy posłużyć się poglądami wypracowanymi w orzecznictwie i za ważny powód uznaje się z reguły zagrożenie interesów majątkowych jednego lub nawet obojga małżonków z uwagi na trudności związane z możliwością porozumienia się w sprawach związanych z zarządkiem majątkiem wspólnym.

Powód, jak i pozwana wskazywali w toku postępowania, na rozdźwięki natury osobistej, wyrażające się odmiennością celów, co skutkowało wytworzeniem się braku zaufania i zainteresowania sprawami drugiego małżonka również natury finansowej. Powód wiedząc co najmniej od 2016r. o zaciąganiu przez pozwaną szeregu pożyczek i kredytów nie reagował na powyższe co tylko potwierdza powyższe ustalenie.

Ze zgodnych zeznań stron wynikało także, że strony co najmniej od września 2017r. mieszkając w domu powoda przy ul. (...) w O., nie prowadziły wspólnego gospodarstwa domowego i kontaktowały się ze sobą wyłącznie w sprawach dotyczących wspólnych córek, a G. K. nie przekazywała żadnych środków na utrzymanie domu, łącząc jedynie w minimalnym zakresie na utrzymanie dzieci, przy czym w okresie od 2014 r. każda ze stron zaciągała zobowiązania finansowe, o których nie poinformowała drugiej strony.

Z kolei powód po dniu 1 listopada 2014 zaciągnął bez wiedzy pozwanej pożyczki na dokończenie inwestycji przy ul. (...) w O. oraz na spłatę poprzedni zaciągniętej pożyczki na ten cel, która miała wyższe oprocentowanie.

W toku postępowania strony przyznawały też, że każde z nich dysponuje swoimi dochodami, samodzielnie podejmuje decyzje finansowe. W ocenie sądu rejonowego skoro nie łączyła małżonków K. więź gospodarcza, nawet zamieszkując razem pozostawali ze sobą w separacji faktycznej, to istnieją podstawy do ustanowienia rozdzielności majątkowej z datą złożenia powództwa, bowiem co najmniej od 08.09.2017r. małżonkowie K. nie byli w stanie zgodnie decydować o majątku wspólnym, o jego przeznaczeniu, zaciąganych zobowiązaniach.

W ocenie sądu rejonowego poczynione ustalenia dawały podstawę do uznania, że w sprawie zachodzi ważny powód w rozumieniu art. 52 § 2 kro uzasadniający uwzględnienie żądania strony powodowej w przedmiocie roszczenia głównego (pkt 1 wyroku).

Sąd uznał przy tym, że ustanowienie rozdzielności majątkowej z żadaną datą wsteczną, przy zaniechaniu ze strony powoda wcześniejszych reakcji na rosnące zadłużenie i przy jednoczesnym zaciąganiu przez pozwaną części pożyczek również na wspólne potrzeby rodziny, prowadziłoby do ewidentnego naruszenia interesu majątkowego pozwanej obciążając ją odpowiedzialnością za zobowiązania, które miały związek z potrzebami rodziny, a głównie małoletnich córek, jak również prowadziłoby do naruszenia interesu majątkowego wierzycieli pozwanej (pkt. 2 wyroku).

O kosztach postępowania rozstrzygnął w oparciu o art. 102 kpc.

Apelację od wyroku sądu rejonowego wywiodła pozwana formułując zarzuty naruszenia prawa procesowego.

Zaskarżając wyrok w całości podniosła, iż sąd rejonowy dopuścił się naruszenia art. 321 kpc poprzez wydanie wyroku zawierającego orzeczenie zasądzające ponad żądanie strony powodowej, gdyż powód wniósł o ustanowienie rozdzielności majątkowej z datą wsteczną od 1 listopada 2014r zaś sąd ustanowił rozdzielność dniem 8 września 2017r.

Zarzut dotyczył także naruszenia art. 328 § 2 kpc w zw. z art. 325 kpc poprzez ich niezastosowanie, ze wskazaniem, iż treść rozstrzygnięcia ma formułę budzącą mnóstwo wątpliwości w zakresie rozstrzygnięcia o prawach i obowiązkach stron, zaś uzasadnienie orzeczenia nie jest konsekwencją jego sentencji.

Skarżąca w oparciu o tak sformułowane zarzuty wносиła o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie kosztów procesu za obie instancje.

Sąd Okręgowy zważył co następuje :

Apelację uznać należało za nieuzasadnioną, i jako taką oddalić.

Na wstępie wskazać należy, iż zgodnie uchwałą z dnia 31 stycznia 2008 r.

III CZP 49/07 składu Siedmiu Sędziów Sądu Najwyższego, której nadano moc zasady prawnej „Sąd drugiej instancji rozpoznający sprawę na skutek apelacji nie jest związany przedstawionymi w niej zarzutami dotyczącymi naruszenia prawa materialnego, wiążą go natomiast zarzuty dotyczące naruszenia prawa procesowego; w granicach zaskarżenia bierze jednak z urzędu pod uwagę nieważność postępowania.”

Powyższa uwaga w kontekście zarzutów apelacyjnych które dotyczyły naruszenia prawa procesowego determinuje zakres kontroli instancyjnej sądu II-giej instancji.

Odnosząc się zatem do sformułowanych w apelacji zarzutów stwierdzić należy, iż są one w całości niezasadne. Zagadnieniem związanym z żądaniem ustanowienia rozdzielności majątkowej z określoną datą oraz orzeczeniem sądu, które ustala inną datę niż wskazywana przez powoda w kontekście art. 321 kpc zajmował się już kilkakrotnie Sąd Najwyższy. Sąd Okręgowy podziela przy tym w pełni poglądy wyrażone w tej kwestii w orzecznictwie Sądu Najwyższego. W jednym z ostatnich orzeczeń wydanym w sprawie II Cz 55/14 sąd ten stwierdził „Zgodnie z art. 52 § 2 KRO rozdzielność majątkowa powstaje z dniem oznaczonym w wyroku, który ją ustanawia, a tylko w wyjątkowych wypadkach sąd może ustanowić rozdzielność majątkową z dniem wcześniejszym niż dzień wytoczenia powództwa. W każdym zatem wypadku orzekając o ustanowieniu rozdzielności majątkowej sąd obowiązany jest z urzędu oznaczyć dzień jej ustanowienia. Wyrok ustanawiający rozdzielność majątkową z dniem późniejszym niż żądany przez powoda zawiera negatywne rozstrzygnięcie co do żądania ustanowienia rozdzielności z datą wcześniejszą, bez potrzeby jednak oddalenia powództwa w tym zakresie. Nie jest to wszak orzekanie ponad żądanie. **Granice związania oznaczone w art. 321 § 1 KPC nie obejmują określonej w żądaniu daty, z jaką według powoda rozdzielność majątkowa winna być ustanowiona.**”

Nie sposób jest też podzielić zarzutu naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. Przede wszystkim skarżący nie wskazał, jakich to uchybień dopuścił się Sąd Rejonowy poza błędnym przekonaniem skarżącego (wyżej opisanym) iż ma miejsce związane sądu datą żądanej rozdzielności wskazaną w pozwie. Sąd rejonowy natomiast szczegółowo przedstawił w uzasadnieniu tak ocenę dowodów jak i motywację którą się kierował ustalając taką, a nie inną datę ustanowienia rozdzielności. Podkreślić trzeba, że powyższy przepis określa, jakie elementy sąd jest zobowiązany ująć w uzasadnieniu wyroku. Powinno ono zawierać wskazanie podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, a mianowicie: ustalenie faktów, które sąd uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł, i przyczyn, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej, oraz wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa. Braki mogą dotyczyć zarówno podstawy faktycznej, jak i prawnej. Niedostatecznie jasno ustalony stan faktyczny może uniemożliwiać dokonanie oceny wyводу, który doprowadził do wydania orzeczenia (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 maja 2011 r., sygn. akt II UK 346/10), a tym samym uzasadniać zarzut naruszenia prawa materialnego, gdyż o jego prawidłowym zastosowaniu można mówić dopiero wówczas, gdy ustalenia stanowiące podstawę zaskarżonego wyroku pozwalają na ocenę tego zastosowania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 kwietnia 2004 r., sygn. akt V CK 92/04). Wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku polega natomiast na wskazaniu nie tylko przepisów prawa, ale także na wyjaśnieniu, w jaki sposób wpływają one na treść rozstrzygnięcia (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2011 r., sygn. akt I CSK 581/10). W orzecznictwie wyraźnie wskazuje się, iż zarzut naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. powinien być uznany za uzasadniony jedynie w przypadkach wyjątkowych, kiedy treść uzasadnienia całkowicie uniemożliwia sądowi drugiej instancji dokonanie oceny toku wyводу, który doprowadził do wydania orzeczenia (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 lipca 2011 r., sygn. akt I UK 325/10). Z taką sytuacją nie mamy jednak do czynienia w niniejszej sprawie.

Sąd Okręgowy nie dopatrył się również naruszenia prawa materialnego, które po dokonaniu przez sąd rejonowy prawidłowych ustaleń faktycznych zostało właściwie zastosowane. Wbrew zarzutom apelacyjnym sąd rejonowy zawarł w uzasadnieniu bardzo szczegółową analizę ustaleń faktycznych przedstawił logiczne wnioski oparte przy tym na doświadczeniu życiowym. W zakresie zaś rozstrzygnięcia o kosztach (co również niezasadnie było w apelacji podnoszone) sąd zastosował zasadę słuszności określoną art. 102 kpc więc nie było podstaw do wnioskowania o innym niż według reguł określonych w tytule V kodeksu postępowania cywilnego orzekaniu o kosztach procesu.

Marginalnie tylko zaznaczyć należy, iż nie było podstaw do oddalania powództwa jak to orzekł sąd rejonowy w punkcie 2 wyroku w związku z ustaleniem innej daty rozdzielności niż wnioskowana w pozwie, jednakże nie wpływa to na prawidłowość wydanego w sprawie rozstrzygnięcia.

Mając powyższe na uwadze i działając na podstawie art. 385 kpc orzeczono jak w sentencji.

SSO Cezary Olszewski SSO Małgorzata Szostak Szydłowska SSO Aneta Ineza Sztukowska